

sen vállalkozott a nagyméretű papucsok készítésére.

A Bizottság vállalkozását és a tanfolyam szükségesnek mutatózó meghosszabbítását szíves készséggel engedélyezte a kultuszminisztérium népművelési osztálya.

Megindult a munka. A honvédség a talpak kiszabásának kemény munkájához egy-egy cipézmesterségű gyalogost, tűzért és utászt adott a Bizottság rendelkezésére. A hazafias munkába bekapcsolódtak a társadalmi és szociális egyesületek, a lelkes úrhölgyek, munkásszonyok és az állami tanítónőképző növendékei.

Rövid idő alatt 250 pár pompás „óriás“-papucs készült el sebesült honvédeink részére, 165 pár házicipő és papucs pedig hadbavonult vitézeink hozzátartozóinak. A sebesültek számára készült papucsokat a Bizottság naponta beküldte a Hadikórházak Gazdasági Hivatalába, hogy katonáink mielőbb papucs-hoz jussanak.

A napokban ellátogattunk a hadikórházakba. A kórtermekben ott álltak az ágy előtt a nagy papucsok vagy ott díszeltek egy-egy boldog honvéd lábán. Az egyik hetyke-bajszú, kisalföldi sebesült elénk állt és bár még két bottal csoszogott, kihúzta magát:

— Tetszik látni, kedves uraim, úgy járok már, mint a páva! Pedig azt hittem, sohasem állok lábra!

Egyik ágyból azonnal le is hűtötték a nagy legényt, mert rászólt egyik társa:

— Ej, komám, mifelénk Zalában nem hetykélkednek a magadfajta papucshősök!

— No-no! — szólt a „papucshős“ — aztán otthon mégis csak én viselem ám a nadrágot, nem az asszony!

Sorra minden fagyottlábú hőst ellátunk papucssal s mikor ezeket a sorokat írjuk, hála Istennek, már nem egy, de száz is hűtlen lett papucsához és otthon van szabadságon, meggyógyultan.

A papucskészítő tanfolyam sok érdemet szerzett vezetője Hujber Józsefné volt, aki mellett Györffy Sándorné, a Népművelési Titkári Hivatal tisztviselője s sok-sok asszony és leány dolgozott dicséretes buzgalommal.

Olyan lelkesen készítették a papucsokat, hogy még tollat is adott az egyik hölgy, Jáky Imréné kezébe a lelkesedés. Versben örökítette meg a papucskészítést:

„Boldog, ki e papucsokon egy öltést is varrhat,
Szeretettel katonáknak ilyen módon adhat.“

— szól a vers egyik sora, kifejezve azt, hogy a győri asszonyok és lányok nemcsak megbecsülik hős honvédeinket, de mindenkor készen állnak dolgozni, fáradni is értük, hogy enyhítsék szenvedéseiket.

Lillik Béla

Analfabéta-tanfolyam — sebesülteknek

Komárom Népművelési Bizottsága a sebesült honvédek között igen sok analfabétát talált, akiknek nagyrésze Kárpátjáról és Erdélyből került ide. Ezek számára azonnal analfabéta-tanfolyamot nyitott, s mire sebeik begyógyulnak, írni-olvasni tudók mehetnek haza polgári foglalkozásukba.

A sebesültek között van egy tekintélyes rész, akik a harctéri sebesülés következtében jobbkarjukat, vagy ujjjaikat veszítették el és ezáltal váltak írástudatlanokká. Ezek számára a Városi Népművelési Bizottság átképző analfabéta-tanfolyamot szervezett és öröm nézni, mennyi iparkodással látnak hozzá a balkézzelel való íráshoz. A munka nagy örömmel és főleg sok sikerrel folyik és néhány héten belül nem fogják érezni, hogy jobbkarjuk elvesztése következtében nem tudnak írni. Az öröm könnye csillog a katonák szemében, amikor leírják balkézzelel az első önálló mondatot...

Wiesenbacher József

A repülés könyve

Abody Elődnek, a József nádor egyetem méltán nagyhirű professzorának szerkesztésében napvilágot látott az első magyar tudományos értékű, összefoglaló kézikönyv a repülésről: *A repülőgép és a repülés*. Csupa elsőrangú szakember vezet be az olvasót a repülés titkaiba, hogy egy új nemzedéket neveljen, amely a magyar technika egyéb ágaihoz méltóan alakítja majd ki a repülés tudományának és gyakorlatának kedvező légkört.

A könyv alapvető fejezetét maga a tudós szerkesztő írta a légerők természet-

tanáról; ezt egészíti ki Varga László fejezete a hőtanról és a repülőmotorról. A légkörről Veress László ír tanulságos meteorológiai tanulmányt, míg a repülés erőtanát és a gép teljesítményeit Rácz Elemér ismerteti. A repülőgép szerkezetét, az üzemi kérdéseket, a polgári és katonai repülés problémáit Rácz Elemér, Zákány Zoltán, Dóczy Lóránd fejtegeti. Külön érdekességre tarthat számot Scholtz Gusztáv fejezete a repüléssel kapcsolatos orvosi problémákról.

Meg kell dicsérmünk a jeles szerzők igyekezetét is, amellyel lehetőleg egyszerűen és magyaron akarják kifejezni sokszor bonyolult mondanivalóikat. Az ilyen könyvek is hozzájárulhatnak a magyar mérnöki, ill. orvosi és katonai szaknyelv minél teljesebb kialakulásához. Ezen a téren még erős különösen a német terminológia s a hivatalos stílus hatása. Kevesebb vonatkozó névmással kezdődő mondat, kevesebb szenvedő szerkezet, kevesebb közvetlenül fordított s a magyar szokásba nem illő szó — ez legyen jelszavunk. Hátha még lehet segíteni azon, hogy német mintára a fegyvernemet *fegyvernek*, vagy pláne *erőnek* nevezzük? Magyar olvasó nehezen fogja valaha is megérteni, hogy a puska is fegyver, a tengerészet is fegyver. Vagy más szempontból: légerő, az csakugyan erő, a légierő pedig a katonai repülőgépek és személyzet összesége!

A magyar olvasó bizonyára örömmel fogja fogadni ezt a könyvet, amely egyik legkorszerűbb érdeklődési körét olyan tökéletes, komoly tartalommal tölti meg s minden felmerülő kérdésre szabatos választ ad. Elismerés és hála illeti a szerkesztőt és a kiadót, a tevékeny Pósa Károlyt is. —ss

Népművelési évadzárás Pestszenterzsébeten

Április 17-én tartotta a pestszenterzsébeti helyi népművelési bizottság évadzáró közgyűlését dr. Romy Arisztid h. polgármester elnöklésével, amelyen Tóth Sándor gondnok számolt be az 1942/43. népművelési évad eredményes munkájáról. A közgyűlés után dr. Romy Arisztid elnök megnyitotta a kézimunka-tanfolyam kiállítását, amely az Erzsébet-utcai iskola három tantermét töltötte meg. A kiállított anyag a tanfolyamok korszerűségét igazolta, amelyen ügyesen átalakított ruhákat, elhasznált anyagokból készült munkákat láthatott a kiállítás megtekintője. A pestszenterzsébeti közgyűlés érdekes és másutt is követhető formák között folyik. Azon résztvesznek a tanfolyamok az ügy iránt érdeklődő hallgatói, mert nyilvános, s így megismerik a beszámolókból a helyi bizottság munkáját.

Nagyváthy Jánosról,

a népművelés nagy apostoláról 64 oldalas füzetet adott ki Kuthy Ferenc, a „Nagyváthy Jánosról elnevezett csurgói téli gazdasági iskola” tanítója.¹ A sok egyszerűséggel, alapos előkészülettel, ügyes beosztással készült mű kegyeletes emléket emel az úttörő népművelők egyikének, főbb munkáiból szemelvényeket közöl. Ajánljuk a népművelőknek a könyv beszerzését és elolvasását, hogy lássák, hogy a népművelési gondolat hajdani munkásait ugyanazok a célok, eszmények vezették, mint amelyek kell, hogy a mai népművelők vezetői legyenek.

T. J.

¹ Ara 210 P, kapható a szerzőnél, Csurgón (Somogy megye).

Felelős szerkesztő: Hankiss János. — Felelős kiadó: Milleker Rezső.

42.861. — Kir. Magy. Egyetemi Nyomda, Budapest, Múzeum-körút 6. (F.: Thiering Richárd.)